

Dommerkonferansen 2022 – Referat

Den 12. og 13. november 2022 arrangerte Norsk Brukshundsports Forbund (NBF) og Fagkomitéen for brukshundsport dommerkonferanse for alle autoriserte brukshund- og kåringsprøvedommere og dommeraspiranter.

Til sammen deltok 17 dommere, 5 dommeraspiranter og 4 medlemmer av fagkomitéen (vedlagt). Det var ytterligere 4 dommere påmeldt som måtte melde avbud i siste liten.

På søndag var det mange utøvere som bidro slik at dommerne fikk gjennomført praktisk bedømming av rundering, sporoppsøk, felt og lydighet. Vi sender en stor takk til disse.

Innhold

Lørdag 12. november 2022	2
Endring av bruksprøveprogrammet	2
Dommerrollen og Fair Play	2
Mentale krav og kåringsprøven	2
Gruppearbeid og plenumsdiskusjoner	3
Rundering	3
Sporoppsøk	4
Lydighet	5
Feltsøk	6
Kåringsprøven	6
Mentale krav	6
Kvarte poeng i bruksøvelser klasse A	7
Fair play	7
Andre ting	7
Søndag 13. november 2022	7
Praktisk bedømming: Rundering	7
Praktisk bedømming: Sporoppsøk	8
Praktisk bedømming: Feltsøk	8
Praktisk bedømming: Lydighet	9
Deltagerliste	10

Lørdag 12. november 2022

Sted for dommerkonferansen denne dagen var Forsvarets Hundeskole på Hauer seter.

Dagen startet med at NBFs leder Øyvind Jensen og dommer Anne-Marit Traaholt, på vegne av styret og fagkomitéen, ønsket velkommen.

Endring av bruksprøveprogrammet

Øyvind Jensen informerte kort om prosessen for regelverksendringer som har pågått siden 2019. Dommerne fikk tilsendt litt historikk i forkant av konferansen.

På Brukshundkonferansen i 2022 presenterte fagkomitéen sitt innspill til revidert prøveregelveverk, og sendte den 23.02.22 sine innspill til NBFs styret for videresending til NKK.

Siden februar 2022 har det vært dialog mellom NBF og NKK om den videre prosessen. I november 2022 ble det klart at regelverksendringen har kommet bort hos NKK.

Mens vi har ventet på høringssaken fra NKK, har det skjedd mange ting rundt oss. NKK har hatt regelverkens fellesbestemmelser på høring, i tillegg har de besluttet at utdanningsreglene skal tas bort fra de enkelte regelverkene.

På spørsmål fra en dommer, bekreftet Øyvind at gode faglige innspill disse dagene vil bli vurdert med tanke på regelverksendringen.

Dommerrollen og Fair Play

Ellinor Antonsen holdt et foredrag om dommerrollen og fair play. Hun snakket om *hva* dommer er satt til å gjøre, *hvordan* de skal gjøre det og *hvorfor* de skal gjøre det.

Ellinor snakket om de ulike rollene dommerne har, som NKKs representant, dommerkollega og veileder for elever og aspiranter. I tillegg snakket Ellinor om viktigheten av god forberedelse før et oppdrag og etterarbeidet som følger.

Avslutningsvis snakket hun om dommeretikk og fair play. Hun minnet dommerens på at holdninger og opptreden er grunnlag for respekt og autoritet, og at de må være bevisst på at de bedømmer en «prestasjon», og ikke «noen».

Mentale krav og kåringsprøven

Anne-Marit Traaholt holdt et foredrag om mentale krav og kåringsprøver hvor hun presenterte fagkomitéen sine forslag til endringer.

Endringene knyttet til mentale krav, er de samme som ble presentert på Brukshundkonferansen 2022. Endringene knyttet til kåringsprøven er imidlertid nye.

For at vi skulle ha et felles grunnlag å diskutere på senere på dagen, valgte fagkomitéen å sende ut et grundig notat om mentale krav og kåringsprøven i forkant av konferansen.

Gruppearbeid og plenumsdiskusjoner

Fagkomitéen hadde i forkant av konferansen laget og sendt ut noen diskusjonspunkter som de ønsket at dommerne skulle diskutere. I tillegg ba de om andre innspill.

Dommerne ble fordelt i grupper og fikk i oppgave å velge ut og prioritere de problemstillingene de ønsket å diskutere i plenum. I tillegg ble de bedt om å velge ut noen lydighetsøvelser til praktisk bedømming på søndagen.

Innspillene ble levert inn og sortert av fagkomitéen før diskusjonen. Plenumsdiskusjonen ble ledet av Bjørnar Strand og ordstyrer var Anne-Marit Traaholt.

Rundering

- Dekking av terreng: Opplevelsen er at dette dømmes veldig forskjellig.
- Det står ikke at hunden skal gå rett ut og frem. Samarbeidet mellom hund og fører er veldig viktig.
- Det står heller ikke i reglementet at hunden skal passere rett ved fører. Det påpekes at man glemmer å se på de dyktige søkshundene, og at det ikke er en løpekonkurranse.
- Øvelsens søkslyst og evne og samarbeidet, er det som skal bedømmes. Man blir for opptatt av søkslyst og søksevne. Terreng skal utnyttes effektivt, noen ganger er det rundt og ikke gjennom.
- Hunden som kommer tilbake langs midtlinjen. Fører kan disponere hunden som han vil og kan også stoppe den på hvert slag.
- Gjentatte ganger blir det påpekt at dommer må følge regelverket, ikke synse. «Skjønn» skal ikke være i strid med regelverket.
- Det presiseres flere ganger at det får en konsekvens hvordan dommerne dømmer på hvordan folk trener og hvordan hunder de bruker. Det kan gå på bekostning av gode søkshunder.
- Innkomst/flying – hvis mye styr på midtlinjen kan det gå ut over søksmønsteret. Den kan komme inn på feil plass uten at det nødvendigvis er et trekkgrunnlag.
- «Disponerer hunden som man vil», men disponeringen skal ikke gå på tvers av samarbeidet.
- Sendte om igjen og om igjen de siste metrene for å få siste figurant. Er det trekkgrunnlag? Ja, det gir ikke hunden tillit.
- Et tilbakeslag er ikke nødvendigvis trekkgrunnlag.
- «Rundering er en vals» og det skal være jevnt og fint.

- Hund som drar over midtlinjen og finner figurant. Det skal fortsatt være et samarbeid. Den skal ikke bare jobbe alene 50 meter frem. Går grensen på 20, 30 eller 50 meter? Vi må jo se jo på helheten.
- «Det er en søksøvelse, ikke en lydighetsøvelse.»
- «Jeg liker selvstendigheten.»
- Hva med de som prøver å stoppe hunden og den ikke kommer, men går til figurant? Det er jo ulydighet.
- «Er vi der at vi har for selvstendige, eller for ulydige hunder? Det vi dømmer, er det folk trener etter.»
- Manglende/dårlig samarbeid: da ser man det gjerne gjennom hele øvelsen.
- Hva det står og hva vi synes, det er en forskjell?
- Har denne hunden vitring eller løper den bare og søker?
- Lov å gi godbit/leke ved funn – en farlig vei å gå sier én, andre sier det motsatte. I rapport og spor har du lov å belønne. Folk vil kanskje miste godbiter etc.? Spor, Rapport og Rundering er alle hovedøvelser – hvorfor er det da forskjell på belønning? Kan fører da dekke over feil f.eks. ved at hunden «går på» figurant i påviset (ved at fører sprinter ut og belønner)? Det bør/må være like kriterier for belønning i alle hovedøvelsene?
- Feilmeldinger: «Snapping/starthals er feilmelding», sier én. Hund som tar bittet eller starter å halse uten at det er funn.
- Melding på merkebånd med fert (for at figurant skal finne tilbake). Hundene må lære seg å skille ut merkebånd, eller? Det burde være mulig å finne tilbake til plassen hvor figurant ligger uten merkebånd. I Sverige merkes det nesten like mye i ytterkant av løypa, som langs midtlinja. Hundene må lære seg å skille ut merkebånd for å unngå problemet.

Sporoppsøk

- Det ble litt diskusjon om man kan gi 0 når hunden kommer ut på spor før tiden går ut. Det står tydelig i regelverket at det kan man. Noen mente at det å finne sporet er øvelsens hovedmoment og ville uansett gi bestått. Andre mente at en hund som går å vaser frem og tilbake over sporet skal ha 0 selv om den finner sporet til slutt. Konklusjonen ble at karakteren 0 kan gis selv om hunden finner sporet innen tiden.
- Ekvipasje som forlater oppsøkslinjen. Dersom hunden slår på feil spor er ikke det trekkgrunnlag. Problemet er at vi ikke vet om det er spor der. Det kan være spor av dyr eller mennesker, nye eller gamle spor. Det er forskjell på en hund som er på spor eller om den går ut for å lete etter spor. Vurder om hunden er på jobb. Det er hundefører som skal holde seg på oppsøkslinjen, hunden kan jobbe i linens lengde på begge sider.

- Hurtig «fremadsending», er ikke trekkgrunnlag.
- Er hunden i arbeidsmodus når det slår på feil spor, er det ikke trekkgrunnlag.
- Det kom opp forslag om å innføre sporoppsøk med felt slik det er på NoM og The Challenge. Fordel: hovedmomentet er å finne sporet. Dette blir ivaretatt uten dommer. Ulempe: Krever mer av arrangør, og det er grunnen til at feltet ble avviklet.

Lydighet

- «IPO-armen», er det grunnlag for trekk? Det er mulig å gå naturlig selv om armene er litt ut. «Naturlig gange» bør inn i reglementet igjen (ble fjernet tidligere). Tillater vi IPO-armen, må vi også godta andre type påvirkninger? Er en kraftig påvirkning/animering, skal det trekkes. Hvor mye? 2 poeng hvis det er gjennomgående feil?
- Konsekvensen av én dobbelkommando, er maks 8 – alle enig. Samme med armen ved hoppet, apporten, innkalling og andre hvor hunden kommer inn. Konklusjonen ble at ordlyden «naturlig gange» må inn i regelverket, samt at kraftig påvirkning gir høyest karakteren 8.
- Fremadsending: Vanskelig å dømme alene! Mange er enige i det. Hva er «noe lang/kort»? Alt perfekt, men innkalling 22 meter og ikke 15 (ideelt). Hva gir dere? De gir fra 8 til 10. Skal vi kutte hele øvelsen fordi den er så vanskelig både å dømme og trene? «Like stor vekt på alle tre momentene» ifølge regelverket så avstand er bare 1/3. Hva med å gi krakter på fri ved fot, innkalling og fremad/avstand og deretter dele på tre? «Vi er på full fart bort fra hovedmomentet i øvelsen! Kunne man kuttet bort idealet på 15 meter hadde mye vært gjort!», sier én. Mange virker enig. Hund skal følge fører og holde avstand. Hva hvis hunden går slalåm, men ikke er utenfor? Vi enes om at det er TRE deler som skal dømmes. Er du i ytterkant, er det karaktertrekk. Står ikke noe om galopp.
- Hals: Det er lov å si stille etter at du har startet.
- Fellesdekk med skudd: Dommer skal være forsiktig med å mene noe om hvorvidt hundene er redde. Hunder som er sterkt berørt vil ha trekkgrunnlag. «Hund som er trykket», er trekkgrunnlag i dag. Gå inn for 6 mm så er problemet løst. Reglene for lagring og kjøp. FK sjekker reglene. Trenger ikke bruke pistol, kan brukes to plankebiter også, kun «fellesdekk med forstyrrelser». Fagkomitéen ser på dette.
- Innkalling med stå og dekk: «Kommander» vs. armen vs. punkt – kan gi ulik bedømming. Det vil ta tid før hunden utfører momentet. Det er veldig viktig at man ikke bedømmer på kommandantens kommando, kun førers. Flere heller mot å bruke ordet «kommander». Hundens «vilje til å stoppe» fra fører har gitt kommando er viktig å se på. Endre fra «ordre» til «kommando» kan løse dette. Enighet og verbal kommando fra kommandant. Fagkomitéen ser på dette.

- Å holde opp hunden i utgangsstilling før felles dekk eller innkalling i kl A, er trekkgrunnlag. «Klar - koble fra - kommander». Nå er det sånn at få bruker «koble fra», men kanskje man skal bruke det igjen? Hovedmomentsvurdering. Å starte eller slutte i annet enn utgangsstilling, er ikke 0.
- Burde vi kanskje hatt en karakter for helhetsvurdering i lydighet slik de har i LP?

Feltsøk

- Tygging: Hva er «tygging av alvorlig karakter»? Tygging vs. å miste gjenstander? Er taktskifte trekkgrunnlag? Avlevering av gjenstand? Skal avleveres sittende enten i front eller ved førers side. Skjev avlevering trekkes det mindre for i skogen.
- Plassering av gjenstand i hjørnet: Hunden må kunne jobbe med vinden også på utsiden av feltet. Utvidelse av feltet for at det utvides av at andre har vært på utsiden. Må kunne jobbe med vind. «Vindens veier er uransakelige», sier én. Dommer må følge med på vinden. Man må ikke undervurdere hundens nese. Kanskje teksten i regelverket må endres litt. Fagkomitéen ser på dette.

Kåringsprøven

- Gå vekk fra kåringsprøven. Dette er smør på flesk. Raseklubbene bør i stedet for bruke kl D for å vise egenskaper. Avstemning i rommet: enstemmig for fjerning!
- Hvordan er reglene for å fjerne den? Fagkomitéen må sjekke dette. Fagkomitéen ser også på endringene som var kommet inn som forslag da flere klubber har Kåringsprøven som et av kravene til å kunne motta Cert på utstilling.

Mentale krav

- Mentale krav er ikke noe NBF har funnet på. Det kommer opprinnelig fra NKK. Inger satt i utdanningskomitéen under Mjærum og det var han som kom med dette. Viktig presisering av Inger! Det er derfor ikke opp til NBF å bestemme å fjerne kravet om «kjent mental status», men vi kan komme med forslag til hvilke tester som er godkjent.
- Det var stor enighet om å beholde «kjent mental status» i stedet for «bestått med skudd»? Avbrutt av beskriver skilles fra avbrutt av fører.
- Stor enighet om å fjerne Ferdelsprøven innledningsvis fordi det ikke er en test som gir grunnlag for å si noe om en hundens mentalitet, men kan gi utfordringer knyttet til rekruttering.
- Dommerne mener likevel at vi bør beholde ferdelsprøven som en «test» da det er begrenset hvor mange mentaltester som blir arrangert. Her bør fagkomitéen se litt på hva som skal til for å rekruttere flere dommere og beskrivere (MH).

- Det beste fagkomitéen kan gjøre, er å rydde opp i begrepene for mentaltester. Mange misforståelser der ute. Vi bør holde oss unna begrepene «kjent mental status», «bestått» og «ikke bestått».

Kvarte poeng i bruksøvelser klasse A

- Det vi har i dag er mer enn godt nok.
- I Rundering hvor koeffisienten er 29, kan det utgjøre mye med et halvpoeng. Men kvartpoeng kan forskyve fokuset til lydighet bort fra skogen, sier noen.
- Det vil nok være vanskelig å forsvare hvorfor kvartpoeng kun skal gjelde for kl A. Flere sier det bør gjelde alle klassene.
- Beholder det som i dag viste stemmegivningen.

Fair play

- En dommer kom med et innspill om at det skal legges til rette for at «hjemmeutøvere» ikke skal ha fordeler ved å konkurrere på hjemmebane. Dette kan for eksempel gjøres ved at dommer ber arrangør om å flytte fremsendingen, snu grunnlinjen i feltet, snu runderingsløypa osv.
- Kommentarer gikk på at mange klubber/arrangører har begrenset plass, så det er lite rom for å gjøre endringer. Noen mente at det er greit at hjemmeutøvere har en fordel (som hjemmebane i fotball).
- Kanskje regelverket skal tydeliggjøres på at kun noen få skal vite hvor traséene skal være. Kan dette være i oppgavene til f.eks. øvelsesansvarlige?
- Konklusjonen oppfattes dithen at det fremdeles skal være like forhold. Arrangørene utfordres til å bytte på (snu) banene.

Andre ting

- Ved regelverksendringer ønsker dommerne å være en obligatorisk del av høringen.
- I regelverket bør dommerelev/-aspirant beskrives bedre med tanke på dommer og arrangør, en bedre rollebeskrivelse/instruks.

Søndag 13. november 2022

Sted for dommerkonferansen denne dagen var skogene på Mogreina og, ikke minst, Nannestad og Omegn Hundeklubbs lydighetsbane.

Dagen startet med praktisk bedømming på Mogreina. Hvor vi også spiste lunsj rundt bålpanna. Hilde Nordli stod for organiseringen av den praktiske bedømmingen.

Praktisk bedømming: Rundering

Dommerne fikk se fire ekipasjer hvorav én med halsmelding. Geir Kildebo ledet dommerne gjennom diskusjonene. Noen stikkord fra diskusjonene:

1. Selvstendighet og ulydighet
2. Springing og ulydighet
3. Manglende søksmønster, avstand ved halsmelding, truende adferd og feilmelding.
4. Endre regelteksten ved halsing til «Bruker hunden halsing, skal hunden bli hos figuranten, i god avstand, til fører kommer fram.»
5. Stopper

Praktisk bedømming: Sporoppsøk

Dommerne fikk se to ekvipasjer. Geir Kildebo ledet dommerne gjennom diskusjonene. Noen stikkord fra diskusjonene:

- Hund finner sporet, sjekker mye begge veier, ubesluttsom, velger til slutt feil vei. Her mener noen dommere at det å få trekk for bakspor er «straff nok» (7), men mange ønsker å trekke mer for ubesluttsomheten (6-6,5).
- Hunden drar ut på spor, fører følger tidlig på. Blir kalt tilbake. Fortsetter videre og velger så bakspor. Hundefører snur hund og hund tar opp sporet og går rett. Det viser seg at sporet skrår bakover, slik at når hunden dro ut første gang var det antagelig fordi den hadde spor. Her mener noen dommere at det var feil å kalle tilbake og at hunden på grunn av det velger bakspor. Dommer kan ta «skylda» og allikevel gi 10 på dette sporet. Alternativt kan ekvipasjen få et nytt oppsøk. Argumentet for å kalle tilbake og stå for det, var at hundefører hadde kommet så langt ut fra oppsøkslinja uten at hunden hadde sporet, at det var naturlig. Dette er situasjoner som kan skje og hva ville dommer gjort dersom det var på et stevne? Nok et argument for ubedømte oppsøk?
- En dommer kan «innrømme» for fører om dommer har dømt feil ved for eksempel bakspor/tilbake til linja om hunden faktisk var på rett spor/vei. Dette skal kommuniseres med hundefører ved første anledning. Enighet om dette blant dommerne.

Praktisk bedømming: Feltsøk

Dommerne fikk se tre ekvipasjer. Inger Østlie ledet dommerne gjennom diskusjonene. Noen stikkord fra diskusjonene:

1. Manglende motivasjon
2. Dårlig søksmønster
3. Stor fart, men nesen på. Lett tygg. Motvillig avlevering av gjenstand. Alle inn. Stor enighet om karakter 9,5-10.

Praktisk bedømming: Lydighet

På lørdag skulle dommerne velge ut noen øvelser de hadde lyst til å se på. Hvilke øvelser som ble valgt ses nedenfor. På søndag fikk dommerne se to ekvipasjer i hver øvelse. Inger Østlie ledet dommerne gjennom diskusjonene. Noen stikkord fra diskusjonene:

1. Fremadsending: Vanskelig å bedømme avstand.
2. Hals: vedvarende halsing. Hva er en god hals?
3. Fri ved fot: «IPO-armen» og posisjon.
4. Dekk under marsj: Reaksjon på kommando og tempo ned i dekk
5. Innkalling med stå og dekk: Kommandantens verbale kommando og tempoendringer
6. Kryp: Hva er «for høy»?
7. Apport: Opptak og tempoendring

Dagens ble avsluttet kl 15:30. På vegne av fagkomitéen takket dommer Anne-Marit Traaholt alle for konferansen og ønsket alle vel hjem. Stående bifall til alle medhjelperne i skogen og på lydighetsbanen.

Nittedal, 22. november 2022

For Fagkomitéen for brukshundsport

Nina Syvertsen
Leder og referent

Deltagerliste

Dommere:

- Ellinor Antonsen
- Øystein Bjørnsengen
- Widar Bratlie
- Øyvind Jensen
- Ronny Iversen (kun lørdag)
- Geir Kildebo
- Heidi Linnerud
- Oddgeir Nergaard
- Ingar Oliversen
- Leif-Arne Olsen
- Helge Omnes
- Finn Rive
- Bjørnar Strand
- Heidi Tokstad
- Anne-Marit Traaholt
- Inger Østlie
- Terje Østlie

Dommeraspiranter:

- Bettina Bruvik
- Kristin Steinmoen Halle
- Bernt Hinna
- Frode Løken
- Margrethe Thømt

Fagkomitéen for brukshundsport:

- Anita Helgesen
- Hilde Nordli
- Nina Syvertsen
- Anne-Marit Traaholt*